

Конспект Лекції 6 – Як перемоги залежність

Доброго дня, шановні друзі! Ми продовжуємо предмет вивчення «Залежності». На сьогоднішній лекції ми говоритимемо про те, як допомогти залежній людині звільнитися. Я хотів би запропонувати вам насамперед подивитись на ознаки залежності. Яким би дивним це не здавалося, але в певний момент нам потрібно переконати людину або допомогти їй переконатися в тому самій, що вона є залежною. Річ у тому, що ця природа і сутність гріха, коли залежна людина намагається якомога довше приховати свій гріх. Тому гріх робиться у таємниці. Людина залежна боїться розголосу, ховається навіть від близьких родичів, я вже не кажу, про далеких знайомих. Отже, людина, будучи залежною, часто обманює своє оточення, і саму себе, говорячи про те, що це не залежність насправді, тут нічого страшного немає, всі це роблять, і я не гірший за інших. Алкоголіки завжди знайдуть когось, хто більше п'є. Наркомани, відповідно - хто колеться більше і так далі. І в цьому випадку часто люди, які опиняються поруч із залежними, переживають якийсь важкий жахливий стан, не розуміючи, що відбувається. Вони спостерігають, що людина починає поводитися дивно, але не можуть це пояснити. Вони бачать зміни у поведінці й не знаходять тому причин.

Отже, погляньмо, які існують ознаки залежності. Насамперед це стосується роботи, а, відповідно, для студентів – навчання. Ось як Едвард Уелч пропонує подивитися на зміни, що відбуваються з людиною на роботі. Отже, чи змінилися звички близької вам людини, пов'язані з роботою? Чи спізнюється він на роботу? Чи часто він затягує обідню перерву? Чи приносить додому менше грошей? І якщо він навчається, чи пропускає заняття? Чи став він гірше вчитися? Чи важко йому бути зосередженим? Це перша сфера в якій ви знаходите зміни, які вже можуть служити тією чи іншою мірою, більшою чи меншою мірою індикатором того, що людина є залежною. Так само це поширюється і на взаємини: чи змінилося коло спілкування близької вам людини? Чи став він більш прихованим? Чи проводить він більше часу один у кімнаті? І, якщо йдеться про неповнолітнього - чи проводить він час у компанії, де курять чи вживають наркотики.

Наступна сфера, на яку також можна звернути увагу - це духовне життя. Тут можна запитати також такі питання. Чи відбуваються у його духовному житті якісь явні зміни? Чи став він менш сприйнятливим до слів істини? Чи траплялося вам викрити його на брехні? Чи порушував він ці обіцянки? Чи не робив він останнім часом протиправних дій? Чи намагалися ви дізнатися, що відбувається в серці цієї людини? Якими спонукуваннями він рухається? Що він полюбляє? У цьому випадку дуже важливо звернути увагу не тільки на зовнішній характер речей, але і на їх суть, на мотиви, що стоять за поведінкою людини. Добре було б поставити тут питання: «Чому він робить те, що робить? Чому йому це подобається? Чому він так робить? Чому за цими питаннями криється, власне, корінь чи серцевина того, що відбувається?

Але також треба звернути увагу і на зміни у фізичному та емоційному та психічному станах людини. Чи він втратив вагу останнім часом? Чи часто він застуджується і чи відчуває він іноді, як вам здається, безпричинну втому? Чи відчуває він іноді, як вам здається, безпричинну тривогу? Чи ви помічали, що іноді його зіниці неприродно звужені або розширені? Чи виглядає він іноді заспаним? Чи помічаєте ви, що після занять чи зустрічей із друзями його очі здаються запаленими? Чи пахне від нього спиртним? Чи здається вам часом, що його міркування позбавлені логіки? Чи часто у нього трапляються перепади настрою? Чи змінився його характер? Чи виглядає він пригніченим? Чи заводив він колись розмову про самогубство? Чи помічали ви його у нетверезому стані у громадських місцях? Чи сідав він за кермо у стані сп'яніння? Чи

напивався він до безпам'ятства? Чи вживав він спиртне вранці? Чи змінюються під впливом спиртного його особисті якості? Чи спричиняє вживання алкоголю до будь-яких проблем у його житті? Чи доводилося його близьким приховувати те, що він зловживає спиртним? Всі ці питання, відповідаючи на які, допоможуть вам визначити, чи дійсно людина є залежною; чи вживає алоголь або наркотичні речовини та все, що з ними пов'язано.

Чи знаходили ви коли-небудь серед його речей цигарковий папір, незнайомі вам речовини в алюмінієвій фользі або поліетиленових пакетиках, трубки, предмети схожі на соломинку для нюхання марихуани, маленькі ложечки, шприц і чи не з'явилися у вашому будинку маленькі хімічні лабораторії? Я згадав тут лише деякі пристосування, які використовуються для приготування та вживання наркотиків. Отже, в цьому випадку, коли ви відповідаєте позитивно на більшість з поставлених питань, можливо, що вам є про що турбуватися або переживати. Відповідно, так само як варто переживати й турбуватися людині залежній.

Як вам допомогти? З чого варто почати? Перше, на що треба звернути увагу, це підготувати своє власне серце. Річ у тому, що ви повинні усвідомлювати свою залежність від Бога. Ми нічим не кращі за інших грішників і також страждаємо різними залежностями більшою чи меншою мірою і не можемо зверхньо, гордо, гордо дорікати іншому в його залежності. Пам'ятайте, що Писання говорить, що від зарозумілості походить розбрат. Ви не можете підійти з позиції святої, чистої, праведної, але гордовитої та зарозумілої людини до грішної, залежної та нещасної, жалюгідної, брудної, якій ви не готові навіть подати руку. І при цьому готові його викривати, дорікати та докоряти. Зрозуміло, що у такому стані серця окрім деструктиву нічого не вийде. Нічого конструктивного, позитивного не вийде. Тому нам самим потрібно підготувати своє серце і в належному стані смирення і лагідності та, звичайно ж, любові до цієї людини, приготуватися до того, щоб викрити її.

Ви повинні будете вибрати час і місце, відповідну ситуацію і зібратися з думками для такої непростой бесіди. Ви повинні прямо сказати людині про свої страхи й переживання. Це може мати такий вигляд: «Я хотів би давно вже з тобою поговорити. У мене є страх і переживання, що ти залежиш від наркотиків або ти залежиш від алкоголю (або будь-яка інша залежність)». При цьому ваша готовність викривати людину повинна мати певну підготовленість та рішучість дій. Річ у тому, що навряд чи якийсь залежний, будучи викритим у своєму гріху скаже: „Так, я дійсно алкоголік і давно вже потребую Божої милості та прощення». Якщо таке станеться, ну, тоді ви повинні дякувати Богові за дії Духа Святого в серці цієї людини. Якщо ж ні, вам потрібно буде навести кілька аргументів. Ви можете сказати: „Дивися, вже кілька разів поспіль я знаходжу захований алкоголь то в туалетному бачку, то в книгах на полиці, то ще десь прихований, наприклад, у підвалі. Ти завжди знаходиш якісь безглузді пояснення. Але чи не здається тобі, що це якраз твоя залежність?” Тобто, ви повинні бути готовими навести аргументи, які б змусили людину визнати ці факти.

Намагайтеся не реагувати на спалахи гніву, образливі слова або закиди, відпущені на вашу адресу. Пам'ятайте, що таким чином людина, поневолена гріхом, цією залежністю намагається влаштувати димову завісу для якнайшвидшого відступу. Іноді він робить спробу і починає звинувачувати вас. „А ти! А ти! А що ти? А як ти?" І в цьому випадку, можливо, справді вам у чомусь варто сповідатися та визнати свою провину. Навіть, можливо, вибачитися у залежного. Але бути послідовним, наполегливим у тому, щоб сказати людині: „І, тим паче, ми зараз говоримо про твою залежність, про твій гріх. Ти маєш визнати цей факт”. Якщо людина відмовляється і каже, що ні, це все брехня, це вигадки - тоді вам потрібно вдатися до сили фактів та аргументів. Ми повинні тоді

запитати: „А ти можеш пояснити, що це за кристалічний порошок, який я знайшла серед твоєї білизни?” Хлопець може закричати і сказати: «А як ти смієш кидатися, лазити по моїх особистих речах? Ти перетворилася на шукача. Ти мені не довіряєш!” Постарайтеся залишатися спокійним, не підвищувати голос і не реагувати на всі ці закиди, але спокійно продовжити ваш діалог і запитати: «Але так ти можеш пояснити: що це за предмет, який я знайшла серед твоїх речей? І якщо після цього людина також наполегливо заперечуватиме і говоритиме: «А я не пам'ятаю. Хтось із моїх друзів приходив і випадково залишив». Так, так випадково залишив серед вашої спідньої білизни. Але ви знаєте. І якщо все-таки людина навідріз відмовляється визнати свою провину далі – ви маєте бути готові до рішучих дій.

Ви собі вже повинні вирішити: на які заходи будете готові піти для того, щоб припинити цю залежність і допомогти людині звільнитися від гріха. Якщо людина відмовляється - можете сказати: „Добре, значить цей порошок приніс твій друг. Срібло, яке було в нашому будинку, кудись зникло, ти не брав - тоді я маю подати в поліцію заявку про зникнення”. Ви розумієте, що в цьому випадку, відповідно, поліція, швидше за все, якраз викриє і швидше підозрюватиме самого сина в крадіжці. Звичайно, порошок також буде швидко ідентифікований як наркотик і комусь доведеться відповідати за те, як цей порошок опинився у вашому домі. Відповідно, це спричинить певні наслідки, на які ви заздалегідь повинні бути готові. Можливо, вам доведеться діяти радикально. І в цьому випадку, можливо, якщо йдеться про вашого сина-підлітка, ви будете готові на те, що ви відселите його, але не завжди це може бути правильним рішенням або відповіддю на ваші обставини. Мені подобається, як у цьому випадку Велч наводить свідчення деяких людей, які надійшли подібним чином. Дивіться, що вони кажуть: багато батьків, що прийняли рішення виселити свою дитину з дому через його небажання дотримуватися елементарних правил пристойності. Ну, під правилами пристойності мається на увазі послух ваших дітей. Скажімо, вони не повинні красти ваші речі, не повинні загрожувати іншим членам сім'ї чи становити небезпеку. Тобто, в цьому випадку мається на увазі правило пристойності. Отже, багато батьків, які прийняли рішення виселити свою дитину з дому через її небажання дотримуватися елементарних правил пристойності, отримали добрі плоди свого рішення. Мало того, з часом вони докоряли собі за те, що не зробили цього кроку раніше. Пам'ятайте, у цьому випадку ви вживаєте заходів, які схожі на заходи церковної дисципліни. Ваша мета – проявити любов до порушника дисципліни та допомогти йому повернутися на шлях послуху. Ці заходи допомагають дитині глибоко відчути: які наслідки спричиняють її претензії на незалежність”.

Коли ми говоримо про церковну дисципліну, звичайно ж, маємо на увазі уривок з Євангелія Матвія. Це буде 18 розділ. Отже, якщо ми відкриємо разом з вами Євангеліє від Матвія 18:15, то ми читаємо наступне: „І якщо ж згрішить проти тебе брат твій, іди, викрий його між тобою та ним одним. Якщо послухає тебе, то ти придбав брата твого”. Такими словами хотілося б, щоб закінчилася ваша розмова чи з вашим чоловіком-алкоголіком, чи з вашим сином-наркоманом або будь-яким іншим членом вашої сім'ї, або вашим знайомим, який є залежним. Якщо він послухає. Якщо він справді послухає і буде готовим до зміни, то подяка Богові за дію Духа Святого, який працює в серці цієї людини.

Але 16 вірш: „Якщо ж не послухає, візьми з собою ще одного чи двох, щоб вустами двох чи трьох свідків підтвердилося всяке слово”. У цьому випадку ви вже готові діяти зі своєю певною рішучістю та настроєм, довести справу до кінця за допомогою вже вашого, можливо, друга-християнина, якому ви довіряєте, можливо, пастора чи біблійного консультанта, який допомагає вам. У розв'язання цього питання, можливо, вам допоможе колишній наркозалежний або алкозалежний, або інший залежний, який

переміг цей гріх і може зірвати ці маски, які людина, яка виправдовує свою залежність, одягає, намагаючись приховати свій гріх. Тут ви звертаєтесь знову ж таки до цього залежного, але вже вдвох або втрох для того, щоб мати певний вплив. І, якщо все-таки виявляється, що ця людина не готова сприймати вас, якщо ж не послухає - візьми з собою ще одного або двох, щоб вустами двох або трьох свідків підтвердилося всяке слово і, якщо вже не послухає їх, скажи церкві, а якщо і церква не послухає, то буде він тобі, як митар чи язичник". І тут ви, пускаючись на такі рішучі дії, готові втрутитися. Цей термін "втручання" сьогодні досить популярний і у світській психології, де для вирішення ситуації не можна залишатися в статусі-кво, вдавати, ніби нічого не відбувається. Ви не можете більше заплющувати очі на наркотичну чи алкогольну залежність, іншу залежність близької вам людини. І ви повинні вжити певних дій. Чи готові ви довести ваші наміри до кінця? Сьогодні людина може вам обіцяти, а завтра відмовлятися, приймати чи виконувати свої обіцянки. І в цьому випадку ваше завдання - бути послідовними, наполегливими і рішучими, розуміючи, що ви ведете духовну війну, яка стосується не тільки порятунку людини, наприклад, від цирозу печінки або передчасної смерті від передозування. Але про спасіння його душі.

Пам'ятайте, що залежність – це поклоніння ідолам замість Бога. Фактично людина звертається до залежності, до своїх ідолів для того, щоб задовольнити свої душевні потреби. Тому ми маємо адресувати корінь проблеми або маємо говорити до серця самої людини. Тут, через брак часу, я хотів би лише згадати прекрасну книгу, яку я б рекомендував: „Як змінюються люди” в авторстві Пола Девіда Тріпа, де йдеться якраз про те, як правильно ми повинні адресувати серце і корінь проблеми. Адже, зрозумійте, друзі, наше завдання не просто, щоб людина перестала пити, курити чи ще щось. Наше завдання – щоб він почав поклонятися Богові. І ми повинні розуміти, що за його бажанням пити, курити чи служити іншому ідолові криється щось інше. Чому людина п'є? Чому людина стала наркозалежною? Ось на ці, глибші питання, нам потрібно відповісти для того, щоб допомогти наркозалежним.

Чи відрізняється допомога залежному від будь-якої іншої допомоги у біблійному консультуванні або на шляху до залежності. Річ у тім, що є якась схожість, про яку ми можемо говорити. І в цьому випадку ця схожість проглядається, наприклад, коли ми говоримо про серце залежного та незалежного. Вони однаково потребують виправлення. Подивімося на уривок в Євангелії від Матвія 15 розділ з 10 по 11 вірш. Ми читаємо таке. Отже, Євангеліє від Матвія 15 розділ з 10 по 11 вірш сказано: «І покликав народ сказав їм: слухайте і розумійте: не те, що входить до вуст опоганює людину, але що виходить з уст опоганює людину». І далі 17 і 20 вірш «Чи не розумієте, що все, що входить до уст, проходить в утробу, викидається, а те, що виходить з вуст - з серця виходить. Це опоганює людину. Бо з серця виходять злі помисли, вбивство, перелюбства, крадіжки, лжесвідчення, хуління - це опоганює людину. А їсти немитими руками не опоганює людину». Як бачимо, тут є великий список гріхів, який показує, що, власне, всякий гріх виходить із серця. І в цьому випадку одна залежність буде не кращою за іншу. У цьому випадку ми говоритимемо про подібність, про те, що залежні однаково потребують Божої допомоги, тому що серця їх однаково зіпсовані. І Євангеліє вимагає однакового послуху. Про це ми читаємо в Євангелії від Луки. Це буде 9 розділ 23 вірш. Незалежно від того, про яку залежність не йшлося - 9 глава 23 вірш - тут сказано наступне: „ До всіх же сказав: якщо хто хоче йти за Мною, відкинься себе, візьми хрест свій і щодня йди за Мною”. І, іншими словами, як бачите, в цьому випадку: усім, хто хоче слідувати, незалежно від того, якою б залежністю людина не була поневолена, Христос звертається, каже, що однаково всі повинні бути слухняні Євангелію. Також Бог пропонує одні й ті самі духовні інструменти, дані Господом для нашого освячення. Вони однакові – це Біблія та наш Господь, наш Спаситель. У

посланні до Римлян ми читаємо - це буде 8 розділ 31 вірш, послання до Римлян 8 розділ, з 31 по 34 вірші: «Що ж скажем на це? Коли за нас Бог, то хто проти нас? Той же, Хто Сина Свого не пожалів, але видав Його за всіх нас, як же не дав би Він нам із Ним і всього? Хто оскаржувати буде Божих вибранців? Бог Той, що виправдує. Хто ж той, що засуджує? Христос Ісус є Той, що вмер, надто й воскрес, Він праворуч Бога, і Він і заступається за нас».

Як бачимо, ми однаково, як будь-який інший грішник, і залежний у тому числі однаково потребуємо одного і того ж Слова Божого, веденні Духа Святого, в новому народженні. Так само як і в одній церкві, в якій ми росли б разом з нашими братами та сестрами. Так само прочитаємо уривок з першого послання до Коринтян 6 розділ з 9 вірша по 11, перше послання до коринтян 6 розділ з 9 по 11 вірш: „Або не знаєте, що неправедні Царства Божого не успадковують. Не обманюйтесь: ні блудники, ні ідолослужителі, ні перелюбники, ні жіноподібні, ні мужоложники, ні злодії, ні користолюбці, ні п'яниці, ні лайливці, ні грабіжники Царства Божого не успадковують. І такими були деякі з вас, але омилися, але освятилися, але виправдалися ім'ям Господа нашого Ісуса Христа та Духом Бога нашого”. І, як бачите, всі ми, як виправдані грішники, всі без винятку, незалежно від наших залежностей, можемо знаходити місце у церкві Божій для нашого духовного зростання та взаємної підтримки.

Але чи є щось, що відрізняє залежних від інших грішників? Так є. Є деякі відмінності, на які я хотів би звернути увагу, а це велика та швидка згубність гріха. Річ у тім, що служачи своєї залежності, алко- і наркозалежні, залежні від ігроманії, від азартних ігор або від ще чогось, від адреналіну, ну, яку б ви не взяли залежність, наражають своє життя на небезпеку. Чому не потрібно чекати, поки вони опустяться до дна для того, щоб звідти, змолвившись, вони шукали б Божої милості та вашої допомоги? Тому що вони можуть не встигнути досягти цього дна, а життя закінчиться раніше, ніж вони опустяться на це дно. І так залежний піддає своє життя і своє тіло якнайшвидшої та більшої згубності гріха, який знищує. Наслідки більш значні й більш руйнівні, скажімо, якщо кається дитина, яка за своє коротке життя змогла, як тільки діти можуть згрішити, і кається грішник, який підірвав своє здоров'я, зруйнував свої стосунки, зіпсував, власне, все, що можна було б зіпсувати я не буду тут вдаватися в довгий список подробиць. Повірте, що на жаль, Христос справедливо сказав через апостола Павла сатані, та й Сам Христос теж сказав, що брехун і отець брехні та прийшов, щоб вкрасти, убити й погубити. Ось, і хоча він і є у вигляді "ангела світла", як каже апостол Павло. Він шукає нашої смерті та викидає людину в залежність, він руйнує все, що можна зруйнувати й відновлення потребує більшого часу і сил. У цьому випадку вам доведеться досить багато опікуватися залежним для того, щоб допомогти йому відновитися і повернутися в колишній стан, наскільки це можливо, відновити своє здоров'я, наскільки це можливо, відновити відносини, які були зруйновані й таке інше. І ось у цьому випадку ваша допомога потрібна як ніколи. І чим більше і сильніша людина перебувала в залежності, тим більшу допомогу, увагу та зусилля така залежна вимагає з вашого боку і також маркери християнської свободи для залежного будуть вужчими та ближчими. І, скажімо, у цьому випадку залежний усвідомлено повинен обмежувати та лімітувати себе для того, щоб уникнути та перемогти свою залежність. Якщо інший християнин вільно може дозволити собі те чи інше, то залежного це може бути небезпечно. Тому його межа християнської свободи звужується для того, щоб максимально захистити себе від потенційних небезпек.

Звичайно, у цій лекції ми не торкнулися всіх залежностей і я не відповів на всі запитання, які у вас виникли, але я сподіваюся, що ви отримали правильний напрямок, у якому ви могли б рухатися. Нас чекають ще кілька цікавих інтерв'ю з колишніми

залежними, які поділяться тим, як вони опинилися в цій залежності, як вони перемогли цю залежність, і як у цьому Господь допоміг їм. І я сподіваюся, що ці інтерв'ю будуть корисними так само і для вас, де вони готові будуть поділитися своїм досвідом і з радістю це зроблять для вашого блага. Але це чекає нас у наступному відео, а зараз я вдячний вам за вашу увагу. Нехай Господь благословить вас!